

частвова въ общо-то движение, и, придружене отъ всички планеты, спътници и кометы, по видимому, трѣба да са стрѣми къмъ иѣкоя непозната область на пространство-то.

Обыкаляниe-то на звѣзды-тѣ, устройство-то на великия звѣзденъ купъ, на кой-то принадлежи и напе-то слѣнце, доказателство-то на слѣничово-то абсолютно движение въ пространство-то, посоката, скоростьта и периода на това движение — тѣзи сѫ предметы-тѣ, къмъ кои-то азъ обрѣщамъ ваше-то вниманіе въ тѣзи бесѣда.

Человѣчески умъ, като бѣлъ принуденъ да припознае вѣрѣніе-то на наша-та планета около ось-та ѹ и бѣрзо-то ѹ орбитно движение, заобъ-коленъ отъ всякждѣ съ вѣртищи са планеты и хвѣрковаты кометы, естѣ-ственно са устрѣмява къмъ слѣнцето, като къмъ великъ неподвиженъ центръ, дѣто да може да си почине и да съзерцава тѣзи като вихрушка вѣртищи са мірове. Но даже и тука, както ще видимъ сега, нѣма покой. Само-то слѣнце става подчиненъ членъ на велико-то семейство мірове и, като са покорява на по-высоко вліяніе носи са бѣрже по своя-та неизмѣ-рина орбита.

Най-напрѣдъ ный ще прѣставимъ нѣколко примѣри за очевидно-то измѣненіе въ положенія-та на неподвижны-тѣ звѣзды; а слѣдъ това ще престажимъ къмъ развитіе-то на теорія-та, съ коя-то были опредѣлены направление-то и скорость на слѣничово-то движение въ пространство-то.

Прѣди двѣ хыляди години, знаменития Грыцки астрономъ Хиппархъ, бѣлъ очуденъ отъ внезапно-то появленіе на една блѣскава звѣзда въ таквоти мѣсто на небе-то, дѣто по-напрѣдъ нищо подобно не сѫществувало. До него врѣме нѣмало никакво сѫмнѣніе въ неизмѣнность-та на небесна-та сфера; и въ това врѣме, кога-то философа наблюдава и са чудиль, дошли му на умъ щастлива мысль, да прѣдпріеме и извѣрши единъ трудъ, по кой-то потомство-то да може въ послѣдствіе да сѣди за измѣненія-та, кои-то ставать на небе-то. Той прѣдпріеъ и извѣршилъ своя голѣмъ ка-талогъ за положеніе-то на хыляди звѣзды, като ги назначилъ съ всичка-та точность, коя-то была му достжина при грубы-тѣ срѣдства въ него врѣме. Послѣдующы-тѣ наблюдалети, като сравнявали положенія-та на звѣзды-тѣ, кои-то тѣ самы опредѣлили, съ положенія-та на сѫщи-тѣ звѣзды, назначены въ Хиппархова каталогъ, вече лесно могли да забѣлѣжатъ вся-ко чувствително измѣненіе въ взаимно-то имъ положеніе, сѫщо тѣй как-то и всяко появленіе на новы звѣзды, или исчезваніе-то на тѣзи, кои-то сѫ сѫществували едно врѣме. Внезапно-то появяваніе на новы звѣзды е толкозъ чудно обстоятельство, що-то ный можахмы да са усумнимъ въ не-гова-та вѣзможность, ако бѣхмы принудены да са основавамы само на и-сторическо-то указание, кое-то е дошло до насъ отъ Хиппарха; но, за щастie, нѣколко блѣскавы примѣри са случили въ най-новы-тѣ врѣмена, кое-то и дало най-необоримо доказателство за дѣйствителностъ-та на това необъяснимо явленіе.

Въ 1572 год. внезапно са появила една нова много свѣтлива звѣзда въ съзвѣздie-то Касиопея, като завзела едно мѣсто, кое-то до него врѣме было съвършенно праздно. Прѣвъ пѣть я забѣлѣжилъ на 6-ый Августа Шулеръ отъ Виттембергъ. Ти бѣла видѣна отъ Датския астрономъ Тихо-Брахе